

Jedinica 2 (osnovna škola, 2. razred)

Imena znače više od samih slova!

A Plan nastave

	Ključna pitanja/teme lekcije	Ključni zadaci	Nastavni materijali
Lekcija 1	Sva naša imena!	Sva djeca uče više o imenima druge djece (interaktivni pristup).	Listovi papira formata A4
Lekcija 2	Kako sam dobio/la svoje ime!	Razred razmišlja o razlozima za davanje imena djetetu.	Trake papira sa ključnim rečenicama; radni listovi za učenike
Lekcije 3 i 4	Sva djeca imaju neku priču da ispričaju!	Učenici jedni drugima daju neke podatke o svojim životima. Prave sliku sebe u prirodnoj veličini.	Informacije o porodicama djece (domaći zadatak); jedan list <i>flipchart</i> papira za svako dijete; markeri i boje.

B Vaspitno-obrazovni ciljevi

Član 7 Konvencije o dječjim pravima štiti pravo djeteta na ime. Drugo ime odnosno prezime označava veze djeteta sa grupom koja ga okružuje. Međutim, ime čini da dijete postane individua: jedinstveno biće na ovom svijetu.

Djeca treba da budu ponosna na svoja imena, i trebalo bi da znaju šta njihova imena znače, koje nade izražavaju i zašto su njihovi roditelji izabrali to ime za njih.

Nastavnik mora paziti pri obradi ove teme. Iz raznih razloga, jer možda se u razredu nalaze djeca koja ne žive sa svojim biološkim roditeljima ili su izgubila svoja imena kada su bila prisiljena na preseljenje ili progon. Nastavniku su potrebni empatija i osjetljivost kada pristupa takvoj djeci.

Ova cjelina „Imena znače više od samih slova!“ se naslanja na cjelinu 1 „Ja imam ime – mi imamo školu“. Potrebno je osvrnuti se na prvu cjelinu ukoliko su je učenici već radili.

C Ključna pitanja za razmišljanje na časovima o dječijim pravima

Doživljaj dječijih prava	Upoznavanje dječijih prava	Sprovođenje dječijih prava
Nastavnik		
Na koji se način principi dječijih prava poštuju u razredu i školskoj zajednici?	Šta djeca trenutno znaju o dječijim pravima?	Učenje o tome kako djelovati izvan škole: Šta su učenici naučili za svoj budući život?
Škola je dio našeg života; razred je sam po sebi mikro zajednica. Djeca postaju svjesna svog sopstvenog identiteta tako što se upoznaju sa imenima druge djece i tako što ih svi u razredu zovu njihovim imenima. Prava navedena u desnom stupcu se kroz iskustvo uče u učionici u toku cijele ove jedinice.	Član 7, 8, 12, 13 (vidi Dodatak: UN Konvencija o pravima djeteta).	Djeca učestvuju u donošenju odluke gdje će se njihov plakat izložiti. Možda je potrebno obezbijediti prostor, stoga će možda biti potrebno o ovom pitanju razgovarati sa drugim nastavnicima, pomoćnim osobljem u školi ili direktorom.
Učenici		
Kako sam doživio/la dječija prava u razredu?	Što sam naučio/la o dječijim pravima?	Šta sam u stanju sada da preuzmem?
Vidio/vidjela sam da su me sva druga djeca i nastavnik primijetili. Svi su me slušali i sada svako zna moje ime. Ja sam po svom imenu neko poseban, neko ko se razlikuje od svih ostalih. Znam imena sve ostale djece u razredu i šta ta imena znače. Znam ponešto o njihovom životima.	Mi imamo posebna prava kao dijete: Mi imamo ime koje nam niko ne može oduzeti (član 7). Kao dijete ja već imam svoju životnu priču, život koji se razlikuje od onoga šta su druga djeca proživjela. To će uvijek biti dio mene (član 8).	Kada sretnem nekoga na igralištu ili negdje drugo, pitaću ga/je za ime i reći mu/joj svoje ime.

D Postupak

Lekcija 1: Sva naša imena!

Nastavnik sjedi u krugu sa svojim učenicima. Djeca drže papiriće sa svojim imenima napisanim masnim slovima. Nastavnik takođe ima papirić ili karticu sa svojim imenom i prezimenom. Svako redom govori svoje ime. Sada učenici moraju čuti i zapamtiti imena druge djece, ako ih već ne znaju. Ovo se može uraditi i kroz razne igre, od kojih su neke pogodnije čak i kada se neka djeca već poznaju:

- Djeca govore svoja imena kao i imena djece koja im sjede s lijeve i s desne strane, „Ja se zovem... s moje lijeve strane sjedi ..., a s moje desne strane sjedi...”
- Identifikujte neke zajedničke karakteristike vaših učenika, na primjer boja njihovih farmerki ili suknje, inicijali, naočare, boja kose itd, i smislite zagonetku: "X, Y i Z svi imaju nešto zajedničko. Ko će mi reći ko je to?" Ponovite to nekoliko puta.
- Prikupite sve kartice s imenima. Svako dijete po redu izvlači jednu bez čitanja imena. Svi pokazuju svoje kartice. Ko je u stanju uvesti red u ovu zbrku, i to dodjeljivanjem tačnog imena svakom djetetu?
- Ulaženje u autobus: nasumce, dijete počinje sa sljedećom rečenicom: "Ja sam Ana, i ja ulazim u autobus." Dijete pored nje nastavlja: "Ja sam Sandra, i ja ulazim u autobus s Anom." Dijete koje sjedi pored Sandre nastavlja na isti način, uključujući svu prethodnu djecu: "Ja sam Tom, i ja ulazim u autobus zajedno s Anom i Sandrom." Držite se redoslijeda onako kako djeca sjede u krugu, jer će im to olakšati da se sjete imena. Nastavite na taj način sve dok sva djeca ne budu sjedjela u autobusu. Vodite računa da ne postidite dijete koje zaboravi neko ime i dopustite djeci da pomažu jedni drugima.

Nastavnik zaključuje čas sprovodeći instruktivni dijalog. Sljedeća pitanja služe kao podsticaj za učenike:

- Sviđa li mi se moje ime, ako da, zašto?
- Ponekad se imena skraćuju u nadimke ili se mijenjaju? Ako ga imam, sviđa li mi se ili mi se ne sviđa moje novo ime i zašto?
- Nadimci u porodici ili među prijateljima: šta znače i otkuda dolaze?
- Ponekad je važno i imati ime. Kako bi škola izgledala kad bi svi imali isto ime ili kad ne bi uopšte imali ime?

Za ostatak časa, ako vrijeme dozvoli:

- Izraz „ja se zovem...” se može predstaviti na različitim jezicima i djeca to mogu naučiti;

Zadatak se može sastojati od toga da svako dijete nauči ovaj izraz na dva jezika. (Produžetak: djeca uče pitanje „A kako se ti zoveš?”

- Djeca mogu da osmisle i naprave posebno ukrašene identifikacione kartice.

Lekcija 2: Kako sam dobio svoje ime!

Nastavnik je pripremio trake papira na kojima je napisao sljedeće rečenice: (naravno da je svaka varijacija moguća - izmjena, izostavljanje, dodavanje tvrdnji itd.):

Važno je imati ime.

Ime - to sam ja.

Po imenima raspoznavamo same sebe i jedni druge.

Naše ime govori nešto o tome ko smo mi (pol, jezik, porijeklo itd.)

Tako što ima ime, dijete postaje pripadnikom države.

Izborom nekog imena roditelji često iskazuju neke želje, nade i osjećanja.

Nastavnik pročita razredu tvrdnju koja je napisana na traci, spusti je i pita djecu da joj svojim riječima daju značenje.

Potom ona ili on podijeli radne listove koje djeca treba da popune kao domaći zadatak. (vidi nastavne materijale niže). Nastavnik prolazi kroz pitanja sa razredom kako bi bio siguran da svako dijete shvata pitanja.

- Kada sam rođen/a?
- U koje vrijeme?
- Koji je dan u sedmici bio?
- Kakvo je bilo vrijeme?
- Gdje sam rođen/a?
- Ko je bio prisutan kad sam rođen/a?
- Koliko sam bio/bila velik/a i težak/teška?
- Zašto sam dobio baš to ime?
- Šta moje ime znači?
- Gdje se moje ime može naći, kako moje ime glasi na drugim jezicima?

Lekcije 3 i 4

Sva djeca imaju neku priču da ispričaju!

Djeca sjede u krugu. Kod sebe imaju upitnik koji su popunili kod kuće i pričaju jedni drugima o onome o čemu su razgovarali s roditeljima. Nastavnik ih podstiče da neka pitanja detaljno istraže.

Na primjer, on ili ona pravi spisak na tabli, flipčartu ili projektoru koji će pokazati kog dana i u koje vrijeme su se rodila sva djeca u razredu. Možda će se pojaviti zanimljiv obrazac? (internet je korisno sredstvo koje može pomoći da se utvrdi kog dana su se djeca rodila).

Naravno da bilo bi jako zanimljivo ako bi neka djeca mogla iznijeti razloge zašto su im roditelji dali ta imena i objasniti šta njihova imena znače. Kako bi objasnio značenje imena, nastavnik može

donijeti rječnik imena ili koristiti internet kako bi pronašao značenja (drugopomenuto sredstvo bi bilo posebno djelotvorno za imena koja nijesu evropskog porijekla).

Poslije diskusije u razredu, djeca dobijaju zadatak da samostalno naprave plakat o sebi i da na njega napišu sve informacije koje su sakupili o sebi. Zavisno od vještine pisanja nastavnik će možda morati da pomogne nekoj djeci u razredu.

Kao alternativa, djeca bi mogla da nacrtaju svoju sliku u prirodnoj veličini. To se može uraditi na sljedeći način: dijete legne na veliki list papira koji je prostrt na podu, odabere pozuru, na primjer trčanje ili stajanje s raširenim rukama. Drugo dijete iscrtava njegovu/njenu siluetu. Dobijeni oblik se izrezuje i boji vodenim bojama ili bojom za postere. Balončići sa tekstom se takođe mogu isjeći i zakačiti za figuru i prikazati kako se djeca predstavljaju „Ja se zovem ...“, i/ili drugi komad papira sa ličnim podacima o djetetu.

Djeca provode četvrti čas završavajući ove plakate.

Na kraju se predstavljaju posteri ili figure i djeca razgovaraju o tome kako će izložiti plakate u školskoj zgradi. Nastavnik im daje podršku u donošenju odluke.

Nastavni materijali: radni list za učenike

Moje ime ima vlastitu istoriju – Šta ću probati da otkrijem

Kad sam se rodio/la?
U koje vrijeme?
Koji je dan u sedmici bio?
Kakvo je bilo vrijeme?
Gdje sam se rodio/la?
Ko je bio prisutan kad sam se rodio/la?
Koliko sam bio/la velik/a i težak/teška?
Zašto sam dobio baš ovo ime?
Šta moje ime znači?
Gdje se moje ime može naći, kako moje ime glasi na drugim jezicima?